

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงจูงใจของข้าราชการตำรวจ
สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี

วิชาญ เกษการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2548

ISBN 974-502-575-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วิชาญ เคยการ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ดร.สมุทร์ ชำนาญ)

.....กรรมการ

(ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(ดร.สมุทร์ ชำนาญ)

.....กรรมการ

(ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

.....กรรมการ

(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ชนะ ประณมศรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๒๖ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา การแนะแนวทางและช่วยแก้ไข ปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร.สมุทฺร ชำนาญ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการ และอาจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม กรรมการ ที่ได้กรุณาควบคุม ชี้แนะแนวทางให้คำปรึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และความกรุณา จึงขอกราบขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ช่วยชี้แนะเพื่อ ให้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์ และมีความเป็น ไป ได้มากขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้นิพนธ์หนังสือ และเอกสารที่ผู้ศึกษาครั้งนี้ตามรายนามที่ปรากฏใน บรรณานุกรม

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้การวิเคราะห์ ข้อมูล พร้อมทั้งให้คำปรึกษาให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติในการวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี และข้าราชการตำรวจในสังกัด ตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ ได้อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณท่าน พันตำรวจโทประสาร อิมสมบัติ รองผู้กำกับการ ฝ่ายป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจภูธร ตำบลแสนสุข ที่ให้ความอนุเคราะห์เกี่ยวกับเวลาในการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับงานวิจัย อีกทั้งให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ จึงทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

คุณค่าจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ภรรยา และ บุตรทั้ง 2 คน พร้อมทั้งบุคคลที่ให้ความรักในการช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดเวลาในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีในที่สุด

วิชาญ เกษการ

46910756: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต/ แรงจูงใจ/ ข้าราชการตำรวจ/ จังหวัดชลบุรี

วิทยานิพนธ์: ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงจูงใจของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี (RELATIONSHIP BETWEEN QUALITY OF WORKLIFE AND MOTIVATION OF POLICE OFFICERS IN CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สมุทร ชำนาญ, กศ.ค. เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม, ก.ค. ไพรัตน์ วงษ์นาม, ก.ค. 121 หน้า. ปี พ.ศ. 2548. ISBN-974-502-575-5

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงจูงใจของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้าราชการตำรวจยศชั้นประทวน จำนวน 288 คน และยศชั้นสัญญาบัตร จำนวน 45 คน รวมทั้งหมด 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที สหสัมพันธ์อย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
3. เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี จำแนกตามชั้นยศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี จำแนกตามชั้นยศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
7. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงจูงใจของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี มีความความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

46910756: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: QUALITY OF LTFE/ MOTIVATION/ POLICE OFFICERS/ CHON BURI PROVINCE

POL. CAPT. VICHARN KUEYKARN: RELATIONSHIP BETWEEN QUALITY OF WORKLIFE AND MOTIVATION OF POLICE OFFICERS IN CHON BURI PROVINCE.

THESIS ADVISORS: SAMOOT CHAMNAN, Ed.D., CHAROENWIT SOMPONGTAM, Ph.D., PIRAT WONGNAM, Ph.D., 121 P. 2005. ISBN-974-502-575-5

The purposes of this study were to investigate the Relationships between quality of worklife and motivation of police officers in Chon Buri province. The samples were of larvid by stratified random sampling. They were 333 police officers, comprising 288 non-commissioned police officers and 45 commissioned police officers. The instrument was used for the study rating-scale questionnaire. with reliability value of .97 Statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation, t-test, and simple correlation .

The results of this research were as follows:

1. Quality of worklife of police officers in Chon Buri province were rated at the medium level.
2. Motivation of worklife officers in Chon Buri province were rated at the medium level.
3. In comparison of quality of worklife police officers based on their working experience, it was found that there were no-significant differences.
4. In comparison of quality of worklife of police officers based on their ranks of command, it found that there were was no-significant differences.
5. In comparison of motivation for work of police officers based on their working experience, it found that there were was no-significant differences.
6. In comparison of motivation for work of police officers based on their ranks of command, if found that there were was no-significant differences.
7. There were positive relationship between quality of worklife and motivation of police officers positively correlated at .05 significant level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญการวิจัย.....	2
สมมุติฐานของการวิจัย.....	2
กรอบความคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพการปฏิบัติงาน โดยทั่วไปของตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี.....	10
การกำหนดหน้าที่ของตำแหน่งในสถานตำรวจ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	32
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	33
ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน... งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44 49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก.....	104
ภาคผนวก ข.....	108
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
2 สถานภาพ และข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	62
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน..	63
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ.....	64
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงานถูกสุขลักษณะและปลอดภัย.....	65
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านโอกาสในการพัฒนาความรู้.....	66
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านการส่งเสริมความเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน.....	67
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับ.....	68
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติหน้าที่.....	69
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิต ในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านความสมดุลของการดำเนินชีวิต/งาน.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานกับสังคม.....	71
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน.....	72
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านความสำเร็จของงาน.....	73
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านการยอมรับนับถือ.....	73
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ.....	74
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านความรับผิดชอบ.....	75
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ด้านโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน..	76
18 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	77
19 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ในแต่ละด้านและ โดยรวม จำแนกตามชั้นยศ.....	78
20 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ในแต่ละด้านและ โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	79
21 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี ในแต่ละด้านและ โดยรวม จำแนกตามชั้นยศ.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงงูใจของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี.....	81
23 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ความสัมพันธ์ ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงงูใจของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี.....	118

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบความคิดในการวิจัย.....	4
2	โครงสร้าง ผู้กำกับการณ์และสายการบังคับบัญชา.....	11
3	โครงสร้าง รองผู้กำกับการณ์และสายการบังคับบัญชา.....	12
4	โครงสร้าง สารวัตรและสายการบังคับบัญชา.....	13
5	โครงสร้าง รองสารวัตรและสายการบังคับบัญชา.....	14

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University